

KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖSKONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

VERTINIMO ATASKAITA KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS PERKANČIŪJŲ ORGANIZACIJŲ IR PERKANČIŪJŲ SUBJEKTŲ VYKDOMŲ PIRKIMŲ EFEKTYVUMO VERTINIMAS

2021 m. birželio 7 d. Nr. SĮ-3
Kazlų Rūda

Vertinimas buvo atliktas įgyvendinant Kazlų Rūdos savivaldybės mero 2021 metams Savivaldybės kontrolieriui nustatytą veiklos užduotį: atlikti Kazlų Rūdos savivaldybės perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų vykdomų pirkimų efektyvumo vertinimą, įvertinant pirkimų konsolidavimo galimybes. Vertinimas atliktas Kazlų Rūdos savivaldybės kontrolieriaus 2021-02-24 sprendimu Nr. KĮ-1 (pakeitimas 2021-05-31 Nr. KĮ-18).

Vertinimą atliko: Kazlų Rūdos savivaldybės kontrolierė Inga Pečiulaitienė.

Vertinami subjektai: Vertinimo metu buvo analizuota 17 Kazlų Rūdos savivaldybės perkančiųjų organizacijų¹ ir 1 perkančiojo subjekto² pirkimų organizavimas ir atlikimas.

UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ atitinka Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo³ 2 straipsnio 25 dalies nuostatas, nes jos veiklos dalis yra skirta nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams tenkinti bei yra kontroliuojama savivaldybės institucijos. Be to, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ vykdo veiklą, nurodytą Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų organizacijų įstatymo 5 ir 7 straipsniuose. Įvertinus nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ yra perkančioji organizacija pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (toliau tekste – VPI, yra perkantysis subjektas pagal Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų organizacijų įstatymą (toliau tekste – PSĮ).

Vertinimo objektas: Kazlų Rūdos savivaldybės 17 perkančiųjų organizacijų ir 1 perkančiojo subjekto – UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ - pirkimų organizavimas ir vykdymas.

Vertinimo tikslas: įvertinti, ar Kazlų Rūdos savivaldybės perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų sukurta pirkimų planavimo, organizavimo, vykdymo ir pirkimų kontrolės sistema užtikrina, kad pirkimai būtų vykdomi teisėtai, skaidriai ir efektyviai.

Vertinimo uždaviniai:

¹ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos pradinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

² UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“.

³Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C54AFFAA7622/WhWKoUQVUF>

1. Išanalizuoti ir įvertinti, ar Kazlų Rūdos savivaldybės perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų vidaus dokumentuose reglamentuotos procedūros apima visą pirkimų procesą, t. y. pirkimo poreikių formavimą, pirkimų planavimą, inicijavimą ir pasirengimą jiems, pirkimų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą, vykdymą ir jos rezultatų įvertinimą.

2. Įvertinti, ar sukurta pirkimų vidaus kontrolės aplinka ir nustatytos vidaus kontrolės procedūros užtikrina efektyvų vykdomų pirkimų organizavimą, siekiant taupaus ir racionalaus lėšų naudojimo.

3. Išanalizuoti 2020-2021 m. pirkimų planų, 2020 m. kalendorinių metų pirkimų ataskaitų, perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų 2020 m. atliktų pirkimų registru duomenis ir įvertinti juos patikimumo požiūriu.

Vertinimo apimtis ir vertinamasis laikotarpis: 2020 m. aktualūs ir/ar vertinimo metu perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų patvirtinti teisės aktai, reglamentuojantys pirkimų organizavimą ir vykdymą; 2020-2021 m. pirkimų planai; 2020 kalendorinių metų pirkimų ataskaitų duomenys; PO ir PS 2020 m. atliktų pirkimų registru duomenys ir kita susijusi informacija.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (darbuotojams pateikti klausimai).
3. Viešai prieinamos informacijos analizavimas ir vertinimas.

Jeigu Kazlų Rūdos savivaldybės perkančiosios organizacijos (toliau tekste – PO) ar perkantieji subjektai (toliau tekste – PS) prašomų pateikti dokumentų ar duomenų nepateikė, buvo laikoma, kad jų nėra.

Pagrindiniai teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje perkančiųjų organizacijų įstatymas.
3. Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau tekste – VPT) direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintas Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas (TAR, 2017-06-29, Nr. 11013) (toliau tekste – MVP tvarkos aprašas), kuriuo vadovaujasi PO, vykdydamos savo organizuojamus mažos vertės pirkimus:

„4.1. mažos vertės pirkimas – tai:

4.1.1. supaprastintas pirkimas, kai prekių ar paslaugų pirkimo numatoma vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM)), o darbų pirkimo numatoma vertė mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be PVM);

4.1.2. supaprastintas pirkimas, atliekamas toms atskiroms pirkimo dalims, kurių bendra vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be PVM) to paties tipo prekių ar paslaugų sutarčių vertės, o perkant darbus – mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be PVM). Jeigu numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija, perkančioji organizacija užtikrina, kad bendra dalių vertė, atliekant mažos vertės ir kitų supaprastintų pirkimų procedūras, būtų ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės“.

4. VPT direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-94 patvirtinta Numatomo viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodika (TAR, 2017-06-29, Nr. 10885), kuria vadovaujasi PO ir PS, skaičiuodami numatomą prekių, paslaugų ar darbų viešojo pirkimo arba pirkimo vertę.

5. VPT direktoriaus 2017-06-07 įsakymu Nr. 1S-81 patvirtintas Registracijos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas (TAR, 2017-06-07, Nr. 9670), kuriuo vadovaujasi PO ir PS, norintys tapti registruotais CVP IS naudotojais bei dalyvauti pirkimuose ar koncesijų suteikimo procedūrose, atliekamose naudojantis CVP IS priemonėmis.

6. VPT direktoriaus 2017-06-06 įsakymu Nr. 1S-80 patvirtintas Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas (TAR, 2017-06-07, Nr. 9669), kuris reglamentuoja PO ir PS ataskaitų rengimą ir teikimą Viešųjų pirkimų tarnybai. Šiuo įsakymu taip pat patvirtinta viešųjų pirkimų procedūrų ir įvairių ataskaitų formos.

I. VERTINIMO SVARBA

Efektyvus pirkimų organizavimas ir valdymas padeda PO ir PS gerinti veiklos rezultatus, nes pirkimų tikslas – nusipirkti tai, ko reikia PO ar PS, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, t. y., įsigyti numatytoms ir atliekamoms funkcijoms būtinas prekes, paslaugas ar darbus, už įprastinę kainą, kurią mokėtų kiekvienas racionalus fizinis ar juridinis asmuo.

VPI leidėjas nustato viešųjų pirkimų tvarką PO, šių pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę, viešųjų pirkimų kontrolės ir ginčų sprendimo tvarką, o PSI – vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities PS pirkimų valdymo, atlikimo tvarką, įskaitant pirkimo–pardavimo sutarčių vykdymą ir ginčų sprendimo tvarką, nustato šių pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę.

VPI 17 str. 1 d. ir PSI 29 str. 1 d. įtvirtinta PO ir PS prievolė užtikrinti, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų

Racionalaus lėšų panaudojimo svarbą akcentuoja ir teismai: „Siekiant racionalaus lėšų panaudojimo perkančiajai organizacijai ar perkančiajam subjektui viešuosius pirkimus reglamentuojančiu teisiniu reguliavimu turi būti sudaroma galimybė įsigyti prekes ar paslaugas kuo naudingesnėmis jai sąlygomis. Tai inter alia reiškia, kad perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas turi turėti tokias pačias sąlygas įsigyti prekes ar paslaugas rinkoje kaip ir bet kuris kitas pirkėjas. Suprantama, perkančioji organizacija ar turi užtikrinti, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų“.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuose įstatymuose daugiausia nustatomos tik principinės nuostatos, Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – VPT) dėl konkrečių procedūrų rengia rekomendacijas, kurios skirtos padėti PO ir PS pirkimus vykdyti teisėtai, efektyviai ir skaidriai.

Pirkimus reglamentuojantys teisės aktai nenustato pareigos nustatyti pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės mechanizmus. Kad padėti PO ir PS sukurti ar patobulinti jau esančią jų vykdomų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą, VPT yra parengusi Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gaires:

<https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/parengtos-gaires-pirkimu-organizavimas-ir-vidaus-kontrolė>.

PO ir PS rekomenduojama vadovautis Viešųjų pirkimų tarnybos parengtomis Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gairėmis, jų 1 priedas - Pavyzdinės pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės bei Pavyzdinis registras (apima pirkimų procese rengiamų dokumentų registrą). Gairių tikslas - padėti PO ir PS sukurti ir patobulinti jau esančią vykdomų viešųjų pirkimų ar pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarką. Pirkimus reglamentuojantys teisės aktai nenustato pareigos nustatyti pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės mechanizmus, tačiau **vadovo pareiga - sukurti patikimą vidaus kontrolės mechanizmą, apimantį visas įstaigos veiklos sritis, viena jų - VP organizavimas ir vykdymas.**

Tik žinodami, kuris subjektas yra atsakingas už tam tikrų funkcijų vykdymą konkrečiame pasirengimo pirkimui, pirkimo procedūrų ar sutarties vykdymo etape ir užtikrindami viso proceso valdymą, **galime tikėtis** tinkamai vykdyti pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatytas pareigas, užtikrinti pirkimų vykdytojo veiklos planų įgyvendinimą, sutartinių išipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei pagal pirkimo sutartį gaunamo rezultato atitiktį tam, kas buvo numatyta pirkimo dokumentuose.

Siekiant užtikrinti tinkamą pirkimų proceso valdymą, identifikuoti galimas klaidas ar pažeidimus bet kuriame pirkimų proceso etape, užkirsti jiems kelią ateityje, pirkimų organizavimas ir **vidaus kontrolė turi apimti** visą pirkimų procesą, t. y. perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto poreikių formavimą, pirkimų planavimą, inicijavimą ir pasirengimą jiems, pirkimų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą, vykdymą ir jos rezultatų įvertinimą.

Siekiant racionaliai naudoti pirkimams skirtas lėšas, taip pat kad PO ar PS organizuojami pirkimai būtų teisėti, efektyvūs, būtina vadovaujantis tai reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, sukurti efektyvią pirkimų organizavimo ir kontrolės aplinką. Tinkama pirkimų organizavimo aplinka sudaro pagrindą vykdyti viešųjų pirkimų procedūras, o kontrolės aplinka užtikrina, kad viešųjų pirkimų procedūros būtų vykdomos.

II. SAVIVALDYBĖS PERKANČIŲJŲ ORGANIZACIJŲ IR PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ SUKURTOS VIDAUS KONTROLĖS APLINKOS IR NUSTATYTŲ KONTROLĖS PROCEDŪRŲ VERTINIMAS

2.1. Ar PO ir PS nustatyta pirkimų organizavimo tvarka ir ar pakankamai reglamentuotos pirkimų organizavimo procedūros?

Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau tekste – VPT) direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintas Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas (TAR, 2017-06-29, Nr. 11013) (toliau tekste – MVP tvarkos aprašas), kuriuo vadovaujasi PO, vykdydamos savo organizuojamus viešuosius pirkimus. MVP tvarkos aprašo 15 p. nustatyta, kad **pirkimų organizavimo tvarką**, kurioje būtų nustatyti atsakingi asmenys ir reglamentuotos pirkimų organizavimo procedūros nuo pirkimo poreikio formavimo iki pirkimo sutarties rezultato įvertinimo arba, jeigu pirkimo sutartis nebuvo sudaryta, - iki pirkimo procedūros pabaigos, **perkančioji organizacija nustato vidaus dokumentuose.**

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **9⁴ iš 17 PO (52,94 proc. visų PO) nustatyta** pirkimų organizavimo tvarka, pirkimo procese dalyvaujantys asmenys, jų funkcijos ir pareigos;
- **5⁵ iš 17 PO (29,41 proc. visų PO) ir 1 PS** patvirtinta pirkimų organizavimų tvarka, tačiau **nustatyta ne visų arba nenustatyta** pirkimo procese dalyvaujančių asmenų funkcijos ir pareigos;
- **2⁶ iš 17 PO (11,76 proc. visų PO) nenustatyta** pirkimų organizavimo tvarka, pirkimo procese dalyvaujančių asmenų funkcijos ir pareigos;
- **1⁷ iš 17 PO (5,88 proc.)** pirkimų organizavimo tvarka ir pirkime dalyvaujančių asmenų funkcijos ir pareigos išsamiai **buvo nustatyta** vertinimo metu.

MVP tvarkos aprašo 15 punkte nustatytą pareigą – savo vidaus dokumentuose nustatyti pirkimų organizavimo tvarką, kurioje būtų nustatyti atsakingi asmenys ir reglamentuotos pirkimų organizavimo procedūros nuo pirkimo poreikio formavimo iki pirkimo sutarties rezultato įvertinimo arba, jeigu pirkimo sutartis nebuvo sudaryta, - iki pirkimo procedūros pabaigos, tinkamai įgyvendino ne visų PO vadovai.

2.2. Ar PO ir PS yra paskirti atsakingi asmenys už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą?

Už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą atsakingas asmuo – vadovo paskirtas darbuotojas, kuris: nuolat atlieka teisės aktų ir jų pakeitimų, reglamentuojančių pirkimus,

⁴ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba.

⁵ Kazlų Rūdos pradinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

⁶ Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos sporto centras.

⁷ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras.

stebėseną ir analizę; rengia su pirkimais susijusių vidaus teisės aktų projektus; tikrina PO ar PS vidaus dokumentų, reglamentuojančių pirkimus, atitiktį galiojantiems teisės aktams, ir, esant poreikiui, rengia jų pakeitimus ir teikia tvirtinti PO ar PS vadovui; vykdo PO ar PS dokumentų, privalomų skelbti VPĮ nustatyta tvarka, paskelbimo priežiūrą; užtikrina nešališkumo deklaracijų ir konfidencialumo pasižadėjimų pasirašymą laiku; įtraukia tiekėjus į nepatikimų tiekėjų ir melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašus; saugo perduotas pasibaigusius pirkimų bylas ir organizuoja jų perdavimą į archyvą ir kita.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **10⁸ iš 17 PO (58,82 proc. visų PO) paskirti** atsakingi asmenys už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą;
- **6⁹ iš 17 PO (35,29 proc. visų PO) ir 1 PS nėra paskirti** atsakingi asmenys už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą. Taip pat šios funkcijos vidaus tvarkomaisiais dokumentais nėra priskirtos darbuotojams, jas faktiškai vykdo pirkimų organizatoriai arba jos nėra vykdomos;
- **1¹⁰ iš 17 PO (5,88 proc.)** atsakingi asmenys už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą buvo paskirti vertinimo metu;

Siekiant užtikrinti tinkamą pirkimų proceso valdymą, identifikuoti galimas klaidas ir teisės aktų pažeidimus, užkirsti jiems kelią ateityje, tikslinga paskirti atsakingus asmenis už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą.

2.3. Ar PO ir PS aiškiai nustatyta atsakingi asmenys už pirkimų poreikio suformavimą?

PO ar PS pirkimų iniciatorius – tai darbuotojas, kuris už pirkimų planavimą atsakingam asmeniui nurodo poreikį viešojo pirkimo būdu įsigyti reikalingų prekių, paslaugų arba darbų einamaisiais biudžetiniais metais ir (ar) parengia jų techninę specifikaciją ir (ar) jos projektą, rengia kvalifikacijos reikalavimus (jei tokie siūlomi), neprivalomus tiekėjų pašalinimo pagrindus (jei tokie siūlomi), kokybės vadybos /aplinkos apsaugos standartus (jei tokie siūlomi), pasiūlymų vertinimo kriterijus, pirkimo sutarties projektą arba pagrindines pirkimo sutarties sąlygas (jei tokias siūlo) ir pagrindimą dėl pirkimo objekto neskaidymo į dalis (tarptautinių pirkimų atveju ir kai atliekamas statinio statybos darbų ir statinio projektavimo paslaugų pirkimas) ir kt. Esant poreikiui tikslinti pirkimų planą ar įtraukti naujus pirkimus, rengia informaciją dėl pirkimų plano pakeitimo ir juos perduoda už pirkimų planavimą atsakingam asmeniui.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **10¹¹ iš 17 PO (58,82 proc. visų PO) ir 1 PS** vidaus dokumentuose aiškiai **nustatyti** asmenys, kurie už pirkimų planavimą atsakingam asmeniui teikia informaciją apie poreikį įsigyti prekes, paslaugas ar darbus einamaisiais biudžetiniais metais;

⁸ Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

⁹ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos pradinė mokykla, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų Rūdos pedagoginė-psichologinė tarnyba.

¹⁰ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centro direktoriaus 2021-04-30 įsakymu Nr. VĮ-28.

¹¹ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

- **3 iš 17 PO (17,65 proc. visų PO)** vidaus dokumentuose **nėra** aiškiai įvardinti asmenys, atsakingi už pirkimo poreikio suformulavimą ir pateikimą:

- Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2020-10-15 įsakymu Nr. V-77 patvirtintos Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos 6 p. nustatyta, kad viešuosius pirkimus inicijuoja pirkimų organizatorius, tačiau toliau nurodoma, kad poreikį pateikia visi mokyklos darbuotojai;

- Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos direktoriaus 2017-09-28 įsakymu Nr. V-4-9-172 patvirtinto Viešųjų pirkimų tvarkos apraše nurodoma, kad „8 p. Pirkimų iniciatorius (gimnazijos darbuotojas) <...>“. Įstaigos paaiškinimu, pirkimų iniciatoriumi gali būti bet kuris darbuotojas;

- Kazlų Rūdos pedagoginės psichologinės tarnybos direktoriaus 2017-07-10 įsakymu Nr. V-15 patvirtintame Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos apraše nustatyta, kad „4.3. Pirkimų iniciatorius – perkančiosios organizacijos darbuotojas, atsakingas už reikalingų pirkimų planavimą bei konkrečių pirkimų, numatytų pirkimų plane, inicijavimą“. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomaisiais dokumentais šis asmuo/asmenys nėra paskirti. Įstaigos vadovo paaiškinimu, viešųjų pirkimų iniciatoriai yra visi įstaigos darbuotojai.

- **3 iš 17 PO (17,65 proc. visų PO)** vidaus dokumentuose **nenustatyti asmenys arba nebuvo pateikta informacija** apie atsakingų asmenų paskyrimą už pirkimo poreikio inicijavimą ir pateikimą pirkimus planuojančiam asmeniui:

- Kazlų Rūdos pradinės mokyklos direktoriaus 2018-12-03 įsakymu Nr. V-57 patvirtinto Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše nustatyta, kad „7. Pirkimų iniciatoriai ateinančioms metams numatomus pirkimus pradeda planuoti kiekvienų metų ketvirtą ketvirtą“. Paprašius pateikti papildomą informaciją apie šiuos paskyrimus, Kazlų Rūdos pradinė mokykla jos nepateikė;

- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2018-06-22 įsakymu Nr. V-74 patvirtinto Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 18 p. nustatyta, kad pirkimų iniciatoriai - direktoriaus paskirti asmenys. Įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu šie asmenys nėra paskirti. Faktiškai pirkimų iniciatoriaus funkcijas atlieka direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams, atliekantis ir pirkimų organizatoriaus funkcijas;

- Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykloje įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu pirkimų iniciatoriai nepaskirti.

- **1¹² iš 17 PO (5,88 proc.)** atsakingi asmenys už pirkimo poreikio suformavimą ir informacijos pateikimą pirkimus planuojančiam asmeniui **buvo paskirti** vertinimo metu.

Pirkimų poreikio formulavimo procedūros aiškiai reglamentuotos ir už jas atsakingi asmenys paskirti 10 PO ir 1 PS. Nesukurta patikima kontrolės aplinka ir netinkamai nustatytos kontrolės procedūros šioje srityje sudaro prielaidas neracionaliam lėšų panaudojimui, skubotam prekių, paslaugų ir darbų įsigijimui.

2.4. Ar yra paskirti atsakingi asmenys už pirkimų planavimą?

Pirkimų planavimas yra vienas iš svarbiausių viešojo pirkimo proceso vykdymo etapų, kurio tikslas – pasirengti viešajam pirkimui taip, kad būtų pasiektas pirkimų tikslas - nusipirkti tai, ko reikia PO ar PS, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, gautas ekonomiškai naudingiausias rezultatas, atliekant nupirktus reikiamus darbus, suteikiant reikiamas paslaugas arba pristatant reikiamas prekes.

Pagal VPĮ 26 straipsnio 1 dalį ir PSĮ 38 straipsnio 1 dalį, *PO ir PS turi parengti ir patvirtinti planuojamų atlikti einamaisiais kalendoriniais metais pirkimų planus ir pagal Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytus reikalavimus ir tvarką Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbti planuojamų atlikti pirkimų suvestinę. Ši suvestinė turi būti paskelbta kiekvienais metais ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, o patikslinus planuojamų atlikti einamaisiais kalendoriniais metais pirkimų planus, – ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.*

Įstatymų nustatyta prievolė CVP IS viešinti planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestines yra siejama su viešųjų pirkimų skaidrumu ir konkurencijos didinimu. Viešieji pirkimai turi būti planuojami taip, kad mokesčių mokėtojų pinigai būtų naudojami racionaliai, taupiai ir efektyviai.

¹² Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centro direktoriaus 2021-04-30 įsakymu Nr. VĮ-28 buvo paskirti pirkimų iniciatoriai (2 įstaigos darbuotojai).

Vertinimo metu nustatyta, kad:

- **10¹³ iš 17 PO (58,82 proc. visų PO) paskirti** asmenys, atsakingi už pirkimų planavimą;
- **6 iš 17 PO (35,29 proc. visų PO) ir 1 PS nepaskirti** asmenys, atsakingi už pirkimų planavimą;

- Kazlų Rūdos pradinės mokyklos direktoriaus 2018-12-03 įsakymu Nr. V-57 patvirtintame Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 7 p. nustatyta, kad pirkimų iniciatoriai ateinantiems metams pirkimus pradeda planuoti kiekvienų metų ketvirtą ketvirtį; 10 p. – pirkimų verčių apskaitą tvarkantis asmuo Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka CVP IS skelbia viešųjų pirkimų suvestinę. Informacijos apie paskirtus atsakingus asmenis už pirkimo verčių apskaitos vedimą ir pirkimų planavimą Kazlų Rūdos pradinė mokykla nepateikė;

- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2018-06-22 įsakymu Nr. V-74 patvirtintame Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 19 ir 28 p. nurodoma, kad už pirkimų planavimą atsakingas direktoriaus paskirtas asmuo. Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinės mokyklos direktoriaus įsakymu atsakingas asmuo už pirkimų planavimą nėra paskirtas;

- Kazlų Rūdos pedagoginės psichologinės tarnybos direktoriaus 2017-07-10 įsakymu Nr. V-15 patvirtinto Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo 7.1 p. nustatyta, kad atsakingas už viešųjų pirkimų organizavimo ir pirkimų vykdymo priežiūrą rengia planą. Kazlų Rūdos pedagoginės psichologinės tarnybos direktoriaus įsakymu minėtas asmuo nėra paskirtas;

- Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijoje, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykloje, Kazlų Rūdos sporto centre, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinkluose“ asmenys, atsakingi už pirkimų planavimą, nepaskirti.

- **1¹⁴ iš 17 PO (5,88 proc.)** asmuo, atsakingas už pirkimų planavimą, **buvo paskirtas** vertinimo metu.

Analizuojant 2020 m. PO ir PS patvirtintus (tikslintus) pirkimų planus ir kalendoriniais metais faktiškai atliktus pirkimus (3 priedas) **nustatyta, kad:**

- **3¹⁵ iš 17 PO (17,65 proc. visų PO) ir 1 PS** kalendoriniais metais atliktų pirkimų duomenys **neviršijo** 2020 m. pirkimų plane numatytų įsigyti prekių, paslaugų ir darbų vertės;
- **14 iš 17 PO (82,35 proc. visų PO)** kalendoriniais metais atliktų pirkimų duomenys **viršijo** 2020 m. pirkimų plane numatytų įsigyti prekių, paslaugų ir darbų vertes. Šios aplinkybės ir vertinimo metu surinkti įrodymai leidžia daryti prielaidą, kad pirkimų planai nebuvo patikslinti/papildyti nustatyta tvarka ir savalaikiai.

Netinkamai organizuotas pirkimų planavimo procedūros ir nepaskirti atsakingi asmenys už pirkimų plano parengimą, esant poreikiui – jo tikslinimą, neužtikrina, kad būtų pasiektas pirkimams keliamas tikslas – nusipirkti tai, ko reikia PO ar PS, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas.

2.5. Ar PO ir PS sukurtos pirkimų apskaitos priemonės ir ar paskirti atsakingi asmenys už pirkimų verčių apskaitą?

Pirkimų vertės apskaičiavimas yra viena iš efektyvaus pirkimo planavimo sąlygų. Prekių ar paslaugų pirkimo vertė PO ir PS turi būti apskaičiuojama įgyvendinant VPĮ 5 str. ir PSĮ 13 str. nuostatas, vadovaujantis VPT direktoriaus patvirtinta Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodika.¹⁶

„2.3. Numatoma pirkimo vertė (toliau – pirkimo vertė) – pirkimo pradžioje, vadovaujantis metodikos nuostatomis, apskaičiuojama vertė, pagal kurią pirkimo vykdytojas nustato, kokios vertės pirkimą turi atlikti, norėdamas sudaryti pirkimo sutartį arba preliminariąją viešojo pirkimo-pardavimo ar preliminariąją pirkimo-

¹³ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Janų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

¹⁴ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras.

¹⁵ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka.

¹⁶ Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-27 įsakymu Nr. IS-94, aktuali redakcija (TAR, 2017-06-28, Nr. 10885).

pardavimo sutartį (toliau preliminarioji viešojo pirkimo-pardavimo ir preliminarioji pirkimo-pardavimo sutartis kartu – preliminarioji sutartis)“.

Prekių ir paslaugų pirkimų verčių nustatymui tikslinga kaupti informaciją apie įvykdytus ir vykdomus pirkimus, jų metu sudarytas pirkimo sutartis (įvardijant tiekėją), pirkimo sutarčių sudarymo ir įvykdymo terminus, faktines vertes, prekių ir paslaugų rinkos sąlygas ir kita, įdiegti pirkimų apskaitos priemones, kurios leistų numatyti būsimus prekių ir paslaugų pirkimus ir galimas jų vertes. Neapskaičiavus pirkimo vertės iškyla rizika, kad bus pasirinktas netinkamas pirkimo būdas.

1. Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **9¹⁷ iš 17 PO (52,94 proc. visų PO) ir 1 PS** vadovo sprendimais **paskirti** atsakingi asmenys už pirkimo verčių apskaitą;
- **5 iš 17 PO (29,41 proc. visų PO) nebuvo pateikta informacija arba nepaskirti** atsakingi asmenys už pirkimo verčių apskaičiavimą;

- Kazlų Rūdos pradinė mokykla nepateikė informacijos apie paskirtus atsakingus asmenis už pirkimo verčių apskaičiavimą;
 - Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinėje mokykloje, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinėje mokykloje, Kazlų Rūdos sporto centre, Kazlų Rūdos pedagoginėje psichologinėje tarnyboje atsakingi asmenys už pirkimo verčių apskaičiavimą nepaskirti;

- **3¹⁸ iš 17 PO (17,65 proc.)** atsakingi asmenys už pirkimo verčių apskaičiavimą **buvo paskirti** vertinimo metu.

2. Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **8¹⁹ iš 17 PO (47,06 proc. visų PO)** Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka **yra vedama** pirkimo verčių apskaita;
- **5²⁰ iš 17 PO (29,41 proc. visų PO)** pirkimo verčių apskaita nustatyta tvarka **nėra vedama**;
- **4²¹ iš 17 PO (23,53 proc. visų PO) ir 1 PS** nepateikė informacijos apie pirkimo verčių apskaitos vedimą.

Pirkimų apskaitos ir planavimo priemonės, kurios rekomenduojamos Numatomo viešojo pirkimo vertės nustatymo metodikoje (paskirti atsakingi asmenys ir pirkimo verčių apskaita vedama metodikoje nustatyta tvarka), yra pilnai įdiegtos tik 4 iš 17 PO. **Šių procedūrų trūkumas sudaro prielaidas netinkamam pirkimo būdo pasirinkimui.**

2.6. Ar PO ir PS paskirti pirkimo organizatoriai ir ar yra sudarytos nuolat veikiančios pirkimų komisijos?

„4.3. pirkimų organizatorius – perkančiosios organizacijos vadovo ar jo įgaliotojo asmens paskirtas darbuotojas, kuris perkančiosios organizacijos nustatyta tvarka organizuoja ir atlieka mažos vertės pirkimus, kai tokiems pirkimams atlikti nesudaroma viešojo pirkimo komisija. Skiriant pirkimų organizatorių, turi būti atsižvelgiama į jo ekonomines, technines, teisines žinias ir Viešųjų pirkimų įstatymo bei kitų pirkimus

¹⁷ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

¹⁸ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija.

¹⁹ Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Rivvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla.

²⁰ Kazlų Rūdos kultūros centras, Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

²¹ Kazlų Rūdos pradinė mokykla, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos pedagoginė-psichologinė tarnyba.

reglamentuojančių teisės aktų išmanymą. Pirkimų organizatoriai gali būti tik nepriekaištingos reputacijos asmenys“.

„4.5. viešojo pirkimo komisija (toliau – Komisija) – perkančiosios organizacijos arba jos įgaliotosios organizacijos vadovo įsakymu (potvarkiu), vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsniu, sudaryta Komisija, kuri šio Aprašo nustatyta tvarka organizuoja ir atlieka pirkimus“.

„14. Pirkimo procedūrą atlieka pirkimų organizatorius ar Komisija. Tuo pačiu metu atliekamoms kelioms pirkimo procedūroms gali būti paskirti keli pirkimų organizatoriai arba sudaromos kelios Komisijos. Atvejus, kada pirkimo procedūrą atlieka pirkimų organizatorius, o kada – Komisija, perkančioji organizacija nustato vidaus dokumentuose. Komisija dirba pagal ją sudariusios perkančiosios organizacijos patvirtintą darbo reglamentą. Pirkimų organizatorius ir Komisija yra atskaitingi perkančiajai organizacijai ir vykdo tik rašytines jos užduotis bei įpareigojimus.“²²

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- 17 PO ir 1 PS (100 proc.) vadovų tvarkomaisiais dokumentais **yra paskirti** pirkimų organizatoriai;
- 6²³ iš 17 PO ir 1 PS **yra sudarytos** nuolat veikiančios pirkimų komisijos;
- 10 iš 17 PO pirkimų komisijos yra **sudaromos pagal poreikį**;
- 1²⁴ iš 17 PO pirkimų komisija buvo **sudaryta vertinimo metu**;

Visose 17 PO ir 1 PS yra paskirti pirkimų organizatoriai, 6 PO ir 1 PS yra sudarytos nuolat veikiančios pirkimų komisijos, kitose 10 PO pirkimų komisijos vadovo sprendimu sudaromos pagal poreikį.

2.7. Ar PO ir PS paskirtas CVP IS administratorius?

CVP IS administratorius atsako už duomenų apie PO aktualumą ir teisingumą, administruoja darbuotojams suteiktas teises; sukuria ir registruoja naujus CVP IS naudotojus (pvz. Viešųjų pirkimų komisijos narius ir kt.), kuria naudotojų grupes CVP IS priemonėmis vykdomiems pirkimams, suteikia jiems įgaliojimus ir nustato prieigos prie duomenų ribas; darbuotojams nutraukus darbo santykius, panaikina jų prieigą prie CVP IS.

„4. Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema – valstybės informacinė sistema, kurioje:

- 1) teikiami ir tvarkomi viešųjų pirkimų skelbimai ir ataskaitos;
- 2) atliekamos viešųjų pirkimų procedūros;
- 3) skelbiamos planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestinės, viešųjų pirkimų dokumentai, viešojo pirkimo–pardavimo sutartys, preliminariosios viešojo pirkimo–pardavimo sutartys ir kita informacija apie viešuosius pirkimus;

4) archyvuojami ir saugomi viešųjų pirkimų dokumentai;

5) atliekami kiti įstatymuose nustatyti veiksmai“²⁵.

„5.1. CVP IS administratorius – direktoriaus paskirtas darbuotojas ar jį pavaduojantis darbuotojas, turintis teisę CVP IS tvarkyti duomenis apie pirkimų vykdytoją ir jo (-s) darbuotojus (pirkimų specialistus, ekspertus ir kt.)“²⁶;

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- 10²⁷ iš 17 PO (58,82 proc. visų PO) ir 1 PS vadovo sprendimais **paskirti** CVP IS administratoriai;

²² VPT direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintas Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas.

²³ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos Prano Dovydaiči pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba.

²⁴ Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

²⁵ VPĮ 2 straipsnis.

²⁶ Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gairių 1 priedas.

- **6 iš 17 PO (35,29 proc. visų PO) vadovo sprendimais CVP IS administratoriai nepaskirti:**

- Kazlų Rūdos pradinės mokyklos direktoriaus 2018-12-03 įsakymu Nr. V-57 patvirtinto Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 17 p. nustatyta, kad šią funkciją atlieka VP organizatorius. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu yra paskirti 2 VP organizatoriai. Įstaiga nepateikė informacijos, kuris VP organizatorius paskirtas CVP IS administratoriumi;

- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinėje mokykloje įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu CVP IS administratorius nepaskirtas, faktiškai funkciją vykdo direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams;

- Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazijos direktoriaus 2020-03-12 įsakymu Nr. 1.3-39 patvirtinto Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 3 p. nustatyta, kad šią funkciją vykdo direktoriaus paskirtas asmuo. Įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu CVP IS administratorius nepaskirtas, faktiškai funkciją vykdo direktoriaus;

- Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijoje, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykloje, Kazlų Rūdos sporto centre CVP IS administratoriai nepaskirti, funkciją vykdo įstaigų vadovai.

- **1²⁸ iš 17 PO (5,88 proc.) CVP IS administratorius buvo paskirtas vertinimo metu.**

PO ir PS vadovai turi užtikrinti, kad informacija apie sudarytas viešojo pirkimo sutartis, jų pakeitimus ir laimėjusių dalyvių pasiūlymus CVP IS būtų paskelbta Informacijos viešinimo CVP IS tvarkos aprašo nustatyta tvarka ir terminais. Siekiant užtikrinti vidaus kontrolės procedūras šioje srityje, PO ir PS vadovai turi paskirti CVP IS administratorius.

2.8. Ar PO ir PS paskirtas atsakingas asmuo už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu?

„11. Jeigu Lietuvos Respublikoje veikiančios centrinės perkančiosios organizacijos siūlomos prekės ar paslaugos, per sukurtą dinaminę pirkimų sistemą ar sudarytą preliminariąją sutartį galimos įsigyti prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius ir perkančioji organizacija negali prekių, paslaugų ar darbų įsigyti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Perkančiosios organizacijos privalo motyvuoti savo sprendimą neatlikti pirkimo naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis ir saugoti tai patvirtinantį dokumentą kartu su kitais pirkimo dokumentais Viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka. Šiame punkte numatytos pareigos įsigyti prekių, paslaugų ir darbų iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją gali būti nesilaikoma, kai atliekant neskelbiamą apklausą numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) (be PVM)“.²⁹

Pažymėtina, kad tai yra vienas iš būdų siekti viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumo, o taip pat jų veiksmingumo didinimo ir viešiesiems pirkimams skirtų lėšų racionalaus naudojimo, konkurencijos didinimo ir korupcijos viešuosiuose pirkimuose pasireiškimo galimybių mažinimo. Centralizuoto viešojo pirkimo pranašumas yra ne tik spartesnės procedūros, siekiant pagrindinio viešųjų pirkimų tikslo, bet ir sutaupytos lėšos bei darbuotojų darbo laikas, kuris gaištamas rengiant pirkimo dokumentus, tikrinant tiekėjų kvalifikaciją ir pan.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **9³⁰ iš 17 PO (52,94 proc. visų PO) ir 1 PS vadovo sprendimais paskirti** atsakingi asmenys už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu;
- **7 iš 17 PO (41,18 proc. visų PO) vadovo sprendimais nepaskirti** atsakingi asmenys už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu:

²⁷ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

²⁸ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras.

²⁹ Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 11 p.

³⁰ Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

- Kazlų Rūdos vaikų lopšelio-darželio „Pušėlė“ direktoriaus 2020-10-27 įsakymu Nr. V-93 patvirtinto Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 13.6 p. nurodyta, kad šią funkciją atlieka komisija, įstaigos paaiškinimu už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu yra atsakingas VP organizatorius. Pastebime, kad ši funkcija vadovo sprendimu jam nėra pavesta;
- Kazlų Rūdos pradinė mokykla šios informacijos nepateikė;
- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio mokykloje atsakingas asmuo už šios funkcijos vykdymą nėra paskirtas, faktiškai šią funkciją vykdo direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams;
- Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazijos direktoriaus 2020-03-12 įsakymu Nr. 1.3-39 patvirtinto Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 3 p. nustatyta, kad funkciją vykdo direktoriaus paskirtas asmuo. Įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu šis asmuo nepaskirtas. Įstaigos paaiškinimu, faktiškai funkciją vykdo direktorius pagal pasirašytą paslaugų elektroninių paslaugų teikimo sutartį;
- Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokyklos, Kazlų Rūdos sporto centro vidaus dokumentuose nenustatyta kas vykdo šią funkciją, įstaigos vadovo sprendimu atsakingas asmuo nėra paskirtas.

- **1³¹ iš 17 PO (5,88 proc.)** vadovo sprendimu atsakingas asmuo už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu **buvo paskirtas** vertinimo metu.

Siekiant viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumo, veiksmingumo didinimo, viešiesiems pirkimams skirtų lėšų racionalaus naudojimo, PO ir PS vadovai turi siekti, kad kuo daugiau pirkimų būtų atliekami naudojantis CPO elektroniniu katalogu. Kad užtikrinti šias vidaus kontrolės procedūras, PO ir PS vadovai turi paskirti atsakingus asmenis už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu.

2.9. Ar paskirti atsakingi asmenys už atliktų pirkimų registravimą PO ir PS vadovo nustatyta tvarka?

Pirkimų registras – tai registras, kuriame registruojami visi PO ir PS kalendoriniais metais atlikti pirkimai (tarptautiniai, supaprastinti, įskaitant mažos vertės pirkimus, pirkimai, atlikti naudojantis CPO elektroniniu katalogu, pagal preliminarįsias sutartis ar atnaujintą tiekėjų varžymąsi sudaromas pagrindinės sutartys bei pirkimai atlikti pagal įgaliojimą).

Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gairių 2 priede pateikiamas pavyzdinis pirkimų registras, kurį pirkimų vykdytojai gali pasikoreguoti pagal PO ir PS poreikius bei vidaus tvarkos ypatumus. Siekiant užtikrinti vidaus kontrolę, valdyti informaciją apie kalendoriniais metais atliktus pirkimus, juos įstaigos vadovo paskirtas atsakingas asmuo turi registruoti PO ir PS vadovo patvirtintos formos registruose.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **10³² iš 17 PO (58,82 proc. visų PO)** vadovo sprendimais **paskirti** atsakingi asmenys už kalendoriniais metais atliktų pirkimų registravimą patvirtintos formos PO pirkimų registruose;
- **5 iš 17 PO (29,41 proc. visų PO) ir 1 PS** vadovo sprendimais **nepaskirti** atsakingi asmenys už kalendoriniais metais atliktų pirkimų registravimą patvirtintos formos PO ir PS pirkimų registruose:

- Kazlų Rūdos vaikų lopšelio-darželio „Pušėlė“ direktoriaus 2020-10-27 įsakymu Nr. V-93 patvirtinto Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 11 p. nustatyta, kad šią funkciją atlieka komisijos pirmininko pavaduotojas, vyr buhalteris. Įstaigos paaiškinimu, kalendoriniais metais atliktus pirkimus nustatytos formos registruose registruoja viešųjų pirkimų organizatorius. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu ši funkcija nėra pavesta;

- Kazlų Rūdos pradinė mokykla šios informacijos nepateikė;

- Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazijos direktoriaus 2020-03-12 įsakymu Nr. 1.3-39 patvirtinto Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 34 p. nustatyta, kad funkciją vykdo pirkimų organizatorius. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu yra paskirti 2 VP organizatoriai, tačiau vadovas nėra nustatęs, kuris pirkimų organizatorius yra atsakingas už pirkimų registravimą;

³¹ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras.

³² Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2018-06-22 įsakymu Nr. V-74 patvirtinto Mažos Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 34 p. nustatyta, kad funkciją vykdo pirkimų organizatorius. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu yra paskirti 2 VP organizatoriai, tačiau vadovas nėra nustatęs, kuris pirkimų organizatorius yra atsakingas už pirkimų registravimą.

- Kazlų Rūdos sporto centro, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklų“ vadovo sprendimais atsakingi asmenys už pirkimų registravimą nėra paskirti.

- **2³³ iš 17 PO (11,76 proc.)** vadovo sprendimu už kalendoriniais metais atliktų pirkimų registravimą patvirtintos formos PO pirkimų registruose **buvo paskirti** vertinimo metu.

PO ir PS vadovai yra atsakingi už vidaus kontrolės procedūrų sukūrimą, veikimą ir tobulinimą, sistemamos informacijos teisingumą ir patikimumą, todėl **turi užtikrinti**, kad bus paskirti atsakingi asmenys už kalendoriniais metais atliktų pirkimų registravimą vadovų tvarkomaisiais sprendimais patvirtintos formos registruose.

2.10. Ar PO ir PS pirkimų registruose (žurnaluose) teisingai registruojami kalendoriniais metais atlikti pirkimai?

„**Viešasis pirkimas** (toliau – pirkimas) – vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų atliekamas prekių, paslaugų ar darbų įsigijimas su pasirinktu (pasirinktais) tiekėju (tiekėjais) sudarant viešojo pirkimo–pardavimo sutartį (sutartis), neatsižvelgiant į tai, ar prekės, paslaugos ar darbai yra skirti viešajam tikslui“.³⁴

„**Pirkimo** (ar atskiros pirkimo dalies) ar projekto konkurso **procedūros baigiasi, kai:**

1) sudaroma pirkimo sutartis ir pateikiamas sutarties įvykdymo užtikrinimas, jeigu jo buvo reikalaujama, sudaroma preliminarioji sutartis, sukuriama dinaminė pirkimų sistema arba nustatomas projekto konkurso laimėtojas;

2) atmetamos visos paraiškos, pasiūlymai, projekto konkurso planai ar projektai;

3) nutraukiamos pirkimo ar projekto konkurso procedūros;

4) per nustatytą terminą nepateikiama nė vienos paraiškos, pasiūlymo, projekto konkurso plano ar projekto;

5) baigiasi pasiūlymų galiojimo laikas ir pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis nesudaroma dėl priežasčių, kurios priklauso nuo tiekėjų;

6) visi tiekėjai atšaukia pasiūlymus, projekto konkurso planus ar projektus ar atsisako sudaryti pirkimo sutartį“.³⁵

Pasibaigus pirkimo procedūroms ir sudarius žodinę ar rašytinę pirkimo sutartį, atliktas pirkimas registruojamas PO ar PS vadovo patvirtintos formos pirkimų registre, jame užfiksuojant sudarytos sutarties maksimalią vertę, t.y. pirkimų registre turi būti registruojami visi per kalendorinius metus vykdyti viešieji pirkimai chronologine tvarka, kuriuos atliko pirkimo organizatorius ar komisija, dėl kurių buvo sudarytos rašytinės ar žodinės sutartys. Pirkimų registro žurnalo duomenys yra pagrindas rengiant kalendorinių metų pirkimų ataskaitą Atn-3.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **8³⁶ iš 17 PO (47,06 proc. visų PO) ir 1 PS** pirkimų registruose **teisingai registruojama** informacija apie 2020 m. atliktus pirkimus;

³³ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija

³⁴ VPĮ 2 str. 37 d.

³⁵ VPĮ 29 str. 2 d.

³⁶ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos pradinė mokykla, „Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė taryba, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė taryba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

- **9³⁷ iš 17 PO (52,94 proc. visų PO)** pirkimų registruose **neteisingai registruojama** informacija apie 2020 m. atliktus pirkimus, nes šiuose registruose registruojami ne tik kalendoriniais, bet ir ankstesniais metais atliktų pirkimų duomenys.

Pirkimų registruose 9 iš 17 PO **registruojama informacija nėra patikima**, nes nėra teisingai suprantama pirkimų registro paskirtis. Šiuose registruose yra registruojami ne kalendoriniais metais atlikti pirkimai, bet pirkimai ar sąskaitos faktūros, dėl kurių sutartys jau buvo sudarytos ankstesniais metais.

2.11. Ar yra paskirti atsakingi asmenys už kalendorinių metų ataskaitos parengimą ir pateikimą? Ar 2020 m. ataskaitos pateiktos nustatyta tvarka ir terminais?

VPI 96 str. 2 d. 2 punktu reglamentuota, kad Perkančioji organizacija Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai pateikia visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių, kai pirkimo sutartis sudaroma atliekant šio įstatymo 25 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus pirkimus ar kai sudarytos pirkimo sutarties nereikalaujama paskelbti pagal šio įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas, ataskaitą per 30 dienų, pasibaigus ataskaitiniams kalendoriniams metams.

„2.2. Kalendorinių metų ataskaita – Viešojo pirkimo sutarčių, pirkimo sutarčių ir vidaus sandorių ataskaita – Apraše nustatyta tvarka pagal Atn-3 formą parengti duomenys apie per kalendorinius metus sudarytas pirkimo sutartis“; „5. Už ataskaitose pateiktų duomenų tikslumą, teisingumą ir jų pateikimą laiku atsako Pirkimo vykdytojas“.³⁸

PO ir PS rengia kalendorinių metų ataskaitas ir teikia apraše nustatyta tvarka bei terminais. Viešojo pirkimo sutarčių, pirkimo sutarčių ir vidaus sandorių ataskaitos Atn-3 tipinės formos pildymo reikalavimai nurodyti aprašo 21 p.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **8³⁹ iš 17 PO (47,06 proc. visų PO)** vadovo sprendimais yra **paskirti** atsakingi asmenys kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 parengimą ir pateikimą;
- **7 iš 17 PO (41,18 proc. visų PO)** ir **1 PS** vadovo sprendimais **nepaskirti** atsakingi asmenys už kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 parengimą ir pateikimą;

- Kazlų Rūdos pradinės mokyklos direktoriaus 2018-12-03 įsakymu Nr. V-57 patvirtinto Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 25 p. nustatyta, kad šią funkciją atlieka VP organizatoriai. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu yra paskirti 2 VP organizatoriai. Įstaiga nepateikė informacijos, kuris VP organizatorius paskirtas atsakingu už kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 parengimą ir pateikimą;

- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinės mokyklos, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazijos, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokyklos, Kazlų Rūdos sporto centro, Kazlų Rūdos savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ vidaus dokumentuose nenustatyta, kas yra atsakingi už kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 parengimą ir pateikimą, įstaigos vadovo tvarkomaisiais dokumentais šie asmenys taip pat nėra paskirti.

- **2⁴⁰ iš 17 PO (11,76 proc.)** vadovų sprendimais atsakingi asmenys už kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 parengimą ir pateikimą **buvo paskirti** vertinimo metu.

Vertinimo metu buvo analizuota, ar visos PO ir PS kalendorinių metų ataskaitas Atn-3 už 2020 metus pateikė Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir terminais. Nustatyta, kad 1 PO kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 už 2020 metus Viešųjų pirkimų tarnybai nepateikė (Kazlų Rūdos pradinė mokykla).

³⁷ Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras.

³⁸ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-06 įsakymu Nr. IS-80 patvirtintos Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas.

³⁹ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

⁴⁰ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla.

PO vadovai yra atsakingi už vidaus kontrolės procedūrų sukūrimą, veikimą ir tobulinimą, sisteminamos informacijos teisingumą ir patikimumą, todėl **turi užtikrinti**, kad būtų paskirti atsakingi asmenys už kalendoriniais metais atliktų pirkimų ataskaitos parengimą ir pateikimą nustatyta tvarka ir terminais.

2.12. Ar duomenys PO ir PS kalendorinių metų pirkimų ataskaitose Atn-3 yra patikimi?

2020 m. Savivaldybės PO ir PS kalendorinių metų pirkimų ataskaitoje Atn-3 apie 2020 m. vykdytus pirkimus, sudarytas sutartis pateikė atitinkamose ataskaitos skiltyse vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2019-06-03 įsakymu Nr. 1S-82 patvirtinto Viešųjų pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo:

- 19 p., kuriuo vadovaujantis atitinkamoje skiltyje nurodoma atliktų per kalendorinius metus mažos vertės pirkimų skaičius ir per kalendorinius metus sudarytų sutarčių bendra vertė atskirai prekėms, paslaugoms ir darbams. Į šį punktą įtraukiami pirkimai, po kurių sudarytas sutartis, privaloma viešinti CVP IS Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje arba Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 94 straipsnio 9 dalyje numatytais atvejais);

- 21.8 p. kuriuo vadovaujantis atitinkamoje skiltyje nurodoma sudarytų pirkimo sutarčių ir preliminarinių sutarčių, kurių neprivaloma viešinti CVP IS Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje arba Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 94 straipsnio 9 dalyje numatytais atvejais, vertė ir tokių pirkimų bendras skaičius. Perkančioji organizacija, pateikia informaciją apie pirkimo sutarčių ir preliminarinių sutarčių bendrą vertę ir bendrą skaičių, kai vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje numatytais atvejais:

a) pasiūlymas pateiktas žodžiu arba pirkimo sutartis buvo sudaryta žodžiu ir kt...

Analizuojant kalendorinių 2020 m. pirkimų ataskaitos Atn-3 duomenis (3 priedas) **nustatyta**,

kad:

- **2⁴¹ iš 17 PO (11,76 proc. visų PO) ir 1 PS 2020 m. vykdytų pirkimų duomenys kalendorinių metų pirkimų ataskaitoje Atn-3 yra patikimi;**
- **14⁴² iš 17 PO (82,35 proc. visų PO) 2020 m. vykdytų pirkimų duomenys kalendorinių metų pirkimų ataskaitoje Atn-3 nėra patikimi;**
- **1⁴³ iš 17 PO (5,88 proc. visų PO) nustatyta tvarka ir terminais neparengė ir nepateikė kalendorinių metų pirkimų ataskaitos Atn-3.**

Pirkimų registro žurnalo duomenys yra pagrindas rengiant kalendorinių metų pirkimų ataskaitą Atn-3. Vertinimo metu nustatyta, kad 9 iš 17 PO neteisingai suvokiama pirkimų registro esmė, nes registruojama ne per kalendorinius metus vykdyti viešieji pirkimai chronologine tvarka, kuriuos atliko pirkimo organizatorius ar komisija, dėl kurių buvo sudarytos rašytinės ar žodinės sutartys, bet registruojamos sąskaitos faktūros, dėl kurių sutartys jau buvo sudarytos ankstesniais metais. Taip pat nustatyta, kad kalendorinių metų ataskaitos buvo rengiamos remiantis pirkimo verčių skaičiavimo duomenimis. **Dėl šių išvardintų aplinkybių negalime patvirtinti, kad Savivaldybės PO 2020 kalendorinių metų pirkimų ataskaitose Atn-3 pateikti duomenys yra teisingi ir patikimi.**

⁴¹ Kazlų Rūdos vaikų lopšelyje-darželyje „Pušelė“ ir Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinėje tarnyboje.

⁴² Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras..

⁴³ Kazlų Rūdos pradinė mokykla.

2.13. Ar PO ir PS yra paskirti atsakingi asmenys už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą?

Už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą atsakingas asmuo – direktoriaus sprendimu paskirtas ir sutartyje nurodytas darbuotojas, kuris prižiūri (organizuoja) sudarytose sutartyse numatytų įsipareigojimų vykdymą, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymąsi, prekių, paslaugų, darbų atitiktį sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams, taip pat inicijuoja ir teikia siūlymus dėl pirkimo sutarčių pratęsimo, keitimo, nutraukimo, teisinių pasekmių tiekėjui, nevykdančiam arba netinkamai vykdančiam sutartyje nustatytus įsipareigojimus, taikymo, skelbia sutartis ir jų pakeitimus, saugo sutarčių ir jų pakeitimų originalus iki sutarties įvykdymo ir organizuoja šių dokumentų perdavimą į archyvą.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **10⁴⁴ iš 17 PO (58,82 proc. visų PO)** vadovo sprendimais yra **paskirti** atsakingi asmenys už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą;
- **6 iš 17 PO (29,41 proc. visų PO)** ir **1 PS** vadovo sprendimais **nepaskirti** atsakingi asmenys už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą;

- Kazlų Rūdos pradinės mokyklos direktoriaus 2018-12-03 įsakymu Nr. V-57 patvirtinto Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo 25 p. nustatyta, kad šią funkciją atlieka VP organizatorius. Pastebime, kad įstaigos vadovo tvarkomuoju dokumentu yra paskirti 2 VP organizatoriai. Įstaiga nepateikė informacijos, kuris VP organizatorius paskirtas atsakingu už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą;

- Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinės mokyklos vidaus dokumentuose nenustatyta, kas yra atsakingi už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą, įstaigos vadovo tvarkomaisiais dokumentais šie asmenys taip pat nėra paskirti;

- Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijoje, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykloje, Kazlų Rūdos sporto centre, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazijoje, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ atsakingi asmenys už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą nėra paskirti.

- **1⁴⁵ iš 17 PO (5,88 proc.)** vadovo sprendimu atsakingas asmuo už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą buvo paskirtas vertinimo metu.

Aiškliai nereglementavus įsigytų prekių, paslaugų ir darbų priėmimo tvarkos ir procese dalyvaujančių asmenų įgaliojimų ir atsakomybės, **egzistuoja rizika**, kad PO bus sudėtinga nustatyti darbuotojus, atsakingus už sprendimų, padariusių žalą įstaigos interesams, priėmimą ir, esant reikalui, išsireikalauti padarytų nuostolių atlyginimą.

2.14. Ar PO ir PS yra paskirti atsakingi asmenys už pirkimų prevencinę kontrolę?

Prevencinė pirkimų kontrolė - išankstinė viešųjų pirkimų proceso procedūros stebėseną, patikrinimas ir suderinimas.

Prevencinis patikrinimas – prevencinę pirkimų kontrolę atliekančių asmenų vykdomi išankstiniai veiksmai, kuriais siekiama išvengti galimų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ir PO ar PS vidaus dokumentų, susijusių su pirkimais, pažeidimų tiek visame pirkimo procese, tiek atskiruose jo etapuose.

Atlikęs prevencinį patikrinimą už pirkimų prevencinę kontrolę atsakingas asmuo PO ar PS vadovui raštu teikia informaciją apie pastebėtus trūkumus arba siūlymus, kaip tobulinti pirkimų procedūras. Pirkimai prevenciniam patikrinimui atrenkami atsižvelgiant į rizikos veiksnius.

Vertinimo metu **nustatyta, kad:**

- **8⁴⁶ iš 17 PO (47,06 proc. visų PO)** vadovo sprendimais yra **paskirti** asmenys, atsakingi už pirkimų prevencinę kontrolę;

⁴⁴ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos pedagoginė-psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

⁴⁵ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras.

- **8⁴⁷ iš 17 PO (47,06 proc. visų PO)** ir **1 PS** vadovo sprendimais **nepaskirti** asmenys, atsakingi už pirkimų prevencinę kontrolę;
- **1⁴⁸ iš 17 PO (5,88 proc.)** vadovo sprendimu asmuo, atsakingas už pirkimų prevencinę kontrolę, **buvo paskirtas** vertinimo metu.

Siekiant užkirsti kelią galimiems pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ir PO ar PS vidaus dokumentų, susijusių su pirkimais, **pažeidimams** tiek visame pirkimo procese, tiek atskiruose jo etapuose, **tikslinga** paskirti už pirkimų prevencinę kontrolę atsakingus asmenis bei nustatyti prevencinę pirkimų kontrolę atliekančių asmenų vykdomus išankstinius veiksmus šiems pažeidimams išvengti.

III. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. MVP tvarkos aprašo 15 punkte nustatytą pareigą – savo vidaus dokumentuose nustatyti pirkimų organizavimo tvarką, kurioje būtų nustatyti atsakingi asmenys ir reglamentuotos pirkimų organizavimo procedūros nuo pirkimo poreikio formavimo iki pirkimo sutarties rezultato įvertinimo arba, jeigu pirkimo sutartis nebuvo sudaryta, - iki pirkimo procedūros pabaigos. Šią nuostatą tinkamai įgyvendino 9 PO vadovai, iš dalies 5 PO ir 1 PS vadovai (Ataskaitos 2.1 d.).

2. Visose 17 PO ir 1 PS yra **paskirti pirkimų organizatoriai**, 6 PO ir 1 PS yra sudarytos nuolat veikiančios pirkimų komisijos, kitose 10 PO pirkimų komisijos vadovo sprendimu sudaromos pagal poreikį (Ataskaitos 2.6 d.).

3. **Atsakingi asmenys už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą** paskirti 10 iš 17 PO, 1 PO buvo paskirta vertinimo metu, 6 PO ir 1 PS šie asmenys nėra paskirti. Šios funkcijos vidaus tvarkomaisiais dokumentais taip pat nėra priskirtos darbuotojams, jas faktiškai vykdo pirkimų organizatoriai arba jos nėra vykdomos. Siekiant užtikrinti tinkamą pirkimų proceso valdymą, identifikuoti galimas klaidas ir teisės aktų pažeidimus, užkirsti jiems kelią ateityje, tikslinga paskirti atsakingus asmenis už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą (Ataskaitos 2.2 d.).

4. **Pirkimų poreikio formulavimo procedūros** aiškiai reglamentuotos ir **už jas atsakingi asmenys** paskirti 10 PO ir 1 PS. Kitose PO nesukurta patikima kontrolės aplinka ir netinkamai nustatytos kontrolės procedūros šioje srityje sudaro prielaidas neracionaliam lėšų panaudojimui, skubotam prekių, paslaugų ir darbų įsigijimui (Ataskaitos 2.3 d.).

5. **Už pirkimų plano parengimą, esant poreikiui – jo tikslinimą,** atsakingi asmenys paskirti 10 iš 17 PO, 1 PO buvo paskirta vertinimo metu, 6 PO ir 1 PS šie asmenys nėra paskirti. Analizuojant 2020 m. PO ir PS patvirtintus (tikslintus) pirkimų planus ir kalendoriniais metais faktiškai atliktus pirkimus nustatyta, kad 14 iš 17 PO kalendoriniais metais atliktų pirkimų duomenys viršijo 2020 m. pirkimų plane numatytų įsigyti prekių, paslaugų ir darbų vertes. Šios aplinkybės ir vertinimo metu surinkti įrodymai **leidžia daryti prielaidą, kad pirkimų planai nebuvo patikslinti/papildyti** nustatyta tvarka ir savalaikiai. Netinkamai organizuotas pirkimų planavimo procedūros ir nepaskirti atsakingi asmenys už pirkimų plano parengimą, esant poreikiui – jo tikslinimą, neužtikrina, kad būtų pasiektas pirkimams keliamas tikslas – nusipirkti tai, ko reikia PO ar PS, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas ir nepažeidžiant teisės aktais reglamentuotų pirkimų procedūrų (Ataskaitos 2.4 d.).

6. **Pirkimų apskaitos ir planavimo priemonės,** kurios rekomenduojamos Numatomo viešojo pirkimo vertės nustatymo metodikoje (paskirti atsakingi asmenys ir pirkimo verčių apskaita vedama

⁴⁶ Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla, Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija, Kazlų Rūdos savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba, Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka.

⁴⁷ Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“, Kazlų Rūdos pradinė mokykla, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla, Kazlų Rūdos sporto centras, Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“.

⁴⁸ Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras, Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla.

metodikoje nustatyta tvarka), yra pilnai įdiegtos tik 4 iš 17 PO, 1 PS nėra pilnai įdiegtos. Šių procedūrų trūkumas sudaro prielaidas netinkamam pirkimo būdo pasirinkimui (Ataskaitos 2.5 d.).

7. CVP IS administratoriai yra paskirti 10 iš 17 PO ir 1 PS, 1 PO buvo paskirta vertinimo metu, 6 PO CVP IS administratoriai nėra paskirti. PO ir PS vadovai turi užtikrinti, kad informacija apie sudarytas viešojo pirkimo sutartis, jų pakeitimus ir laimėjusių dalyvių pasiūlymus CVP IS būtų paskelbta Informacijos viešinimo CVP IS tvarkos aprašo nustatyta tvarka ir terminais. Siekiant užtikrinti vidaus kontrolės procedūras šioje srityje, PO ir PS vadovai turi paskirti CVP IS administratorius (Ataskaitos 2.7 d.).

8. Asmenys, atsakingi už pirkimus naudojantis CPO elektroniniu katalogu, paskirti 9 iš 17 PO ir 1 PS, 1 PO buvo paskirta vertinimo metu, 7 PO šie asmenys nepaskirti. Siekiant viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumo, veiksmingumo didinimo, viešiesiems pirkimams skirtų lėšų racionalaus naudojimo, PO ir PS vadovai turi siekti, kad kuo daugiau pirkimų būtų atliekami naudojantis CPO elektroniniu katalogu. Kad užtikrinti šias vidaus kontrolės procedūras, PO ir PS vadovai turi paskirti atsakingus asmenis už prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu (Ataskaitos 2.8 d.).

9. Asmenys, atsakingi už kalendoriniais metais atliktų pirkimų registravimą patvirtintos formos PO ir PS pirkimų registruose, paskirti 10 iš 17 PO, 2 PO buvo paskirti vertinimo metu, 5 PO šie asmenys nepaskirti. PO ir PS vadovai yra atsakingi už vidaus kontrolės procedūrų sukūrimą, veikimą ir tobulinimą, sisteminamos informacijos teisingumą ir patikimumą, todėl turi užtikrinti, kad bus paskirti atsakingi asmenys už kalendoriniais metais atliktų pirkimų registravimą vadovų tvarkomaisiais sprendimais patvirtintos formos registruose (Ataskaitos 2.9 d.).

10. Pirkimų registruose apie per 2020 m. atliktus pirkimus užregistruota informacija nėra patikima 9 PO, nes šiose PO nėra teisingai suprantama pirkimų registro paskirtis - šiuose registruose yra registruojami ne kalendoriniais metais atlikti pirkimai, bet pirkimai ar sąskaitos faktūros, dėl kurių sutartys jau buvo sudarytos ankstesniais metais. Pastebime, kad pasibaigus pirkimo procedūroms ir sudarius žodinę ar rašytinę pirkimo sutartį, atliktas pirkimas turi būti registruojamas PO ar PS vadovo patvirtintos formos pirkimų registre, jame užfiksuojant sudarytos sutarties maksimalią vertę (Ataskaitos 2.10 d.).

11. Atsakingi asmenys už kalendorinių metų ataskaitos parengimą ir pateikimą nustatyta tvarka ir terminais paskirti 8 iš 17 PO, 2 PO buvo paskirti vertinimo metu, 7 PO ir 1 PS šie atsakingi asmenys nepaskirti. PO vadovai yra atsakingi už vidaus kontrolės procedūrų sukūrimą, veikimą ir tobulinimą, sisteminamos informacijos teisingumą ir patikimumą, todėl turi užtikrinti, kad būtų paskirti atsakingi asmenys už kalendoriniais metais atliktų pirkimų ataskaitos parengimą ir pateikimą nustatyta tvarka ir terminais (Ataskaitos 2.11 d.).

12. Pirkimų registro žurnalo duomenys yra pagrindas rengiant kalendorinių metų pirkimų ataskaitą Atn-3. Vertinimo metu nustatyta, kad 9 iš 17 PO neteisingai suvokiama pirkimų registro esmė, nes registruojama ne per kalendorinius metus vykdyti viešieji pirkimai chronologine tvarka, kuriuos atliko pirkimo organizatorius ar komisija, dėl kurių buvo sudarytos rašytinės ar žodinės sutartys, bet registruojamos sąskaitos faktūros, dėl kurių sutartys jau buvo sudarytos ankstesniais metais. Taip pat nustatyta, kad kalendorinių metų ataskaitos buvo rengiamos remiantis pirkimo verčių skaičiavimo duomenimis. **Dėl šių išvardintų aplinkybių negalime patvirtinti, kad Savivaldybės PO 2020 kalendorinių metų pirkimų ataskaitose Atn-3 pateikti duomenys yra teisingi ir patikimi (Ataskaitos 2.12 d.).**

13. Atsakingi asmenys už pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrą paskirti 10 iš 17 PO, 1 PO buvo paskirti vertinimo metu, 6 PO ir 1 PS šie asmenys nepaskirti. Aiškiai nereglamentavus įsigytų prekių, paslaugų ir darbų priėmimo tvarkos ir procese dalyvaujančių asmenų įgaliojimų ir atsakomybės, egzistuoja rizika, kad PO bus sudėtinga nustatyti darbuotojus, atsakingus už sprendimų, padariusių žalą įstaigos interesams, priėmimą ir, esant reikalui, išsireikalauti padarytų nuostolių atlyginimą (Ataskaitos 2.13 d.).

14. **Asmenys, atsakingi už pirkimų prevencinę kontrolę**, paskirti 8 iš 17 PO, 1 PO buvo paskirta vertinimo metu, 8 PO ir 1 PS šie asmenys nepaskirti. Siekiant užkirsti kelią galimiems pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ir PO ar PS vidaus dokumentų, susijusių su pirkimais, pažeidimams tiek visame pirkimo procese, tiek atskiruose jo etapuose, tikslinga paskirti už pirkimų prevencinę kontrolę atsakingus asmenis bei nustatyti prevencinę pirkimų kontrolę atliekančių asmenų vykdomus išankstinius veiksmus šiems pažeidimams išvengti (Ataskaitos 2.14 d.).

Taip pat vertinimo metu nustatėme, kad:

- 17 PO ir 1 PS struktūrose nėra patvirtinta pareigybių, susijusių tik su pirkimų planavimu, organizavimu, šių procedūrų vykdymu ar kontrole. Šias funkcijas atlieka specialistai, kurie pagal pareigybės aprašymus atlieka kitas jiems nustatytas funkcijas (paprastai atlieka nuo 10 iki 35 funkcijų, iš jų – tik 1-2 susiję su pirkimais). Esant šioms aplinkybėms, negalime įvertinti PO ir PS kaštų pirkimus planuojančių, organizuojančių, vykdančių ir kontroliuojančių specialistų darbo užmokesčiui.

Tačiau tai, kad šios funkcijos sudaro tik labai mažą dalį darbuotojams priskirtų visų funkcijų, už funkcijų, susijusių su pirkimų planavimu, organizavimu, procedūrų vykdymu ir kontrole, **atskirai darbo užmokesčio kaštai pirkimų vykdymui nėra patiriami;**

- po reorganizavimo proceso, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ nuo 2020-12-01 perėmė ir UAB „Kazlų Rūdos komunalininkas“ teises ir pareigas, t.y. jos veiklos sritys išsiplėtė, tuo pačiu ženkliai padidėjo reikalingų įsigyti prekių, paslaugų ir darbų poreikis ir apimtys (2020 m. pirkimų plane buvo suplanuota 90 pirkimų (1 120 120,00 Eur vertės), 2021 m. – 153 pirkimai (1 901 914,00 Eur vertės). Šios bendrovės pirkimai, atliekami ne tik pagal VPI, bet ir pagal PSI, pirkimai yra specifiniai, juos atlikti reikalingos specifinės žinios, patirtys ir praktika. Išsiplėtus veiklos sritims ir padidėjus reikalingų įsigyti prekių, paslaugų ir darbų apimtims, **tikslinga stiprinti esamą bendrovės pirkimų sistemą, peržiūrėti pirkimų aplinką ir procedūras reglamentuojančius teisės aktus, paskirti atsakingus asmenis už visus pirkimo proceso etapus**, kad būtų pasiekti pirkimams keliami tikslai;

- Savivaldybės tarybos 2021-05-31 sprendimu Nr. TS-147 buvo nuspręsta reorganizuoti Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinę mokyklą, Kazlų Rūdos pradinę mokyklą, Kazlų Rūdos vaikų lopšelių-darželių „Pušėlė“, Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinę mokyklą, Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinę mokyklą, Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinę mokyklą, jas prijungiant prie Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos. Savivaldybės tarybos 2021-05-20 sprendimu Nr. TS-114 buvo patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijoje skaičius – 275 pareigybės. Atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes, **tikslinga peržiūrėti ir stiprinti Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos pirkimų sistemą;**

- kitų PO pirkimai dėl nedidelių apimčių ir nesudėtingo įsigyjamų prekių, paslaugų ir darbų pobūdžio, nereikalauja specifinių žinių, didelių žmogiškųjų resursų, išteklių darbo užmokesčiui, dažniausiai atliekami apklausos būdu, tačiau PO sukurtos pirkimų sistemos yra su trūkumais, o tai neužtikrina vykdomų pirkimų tinkamo organizavimo, siekiant taupaus ir racionalaus lėšų naudojimo, todėl egzistuoja neefektyvaus ir neekonomiško biudžeto lėšų panaudojimo rizika. Esant šioms aplinkybėms **tikslinga jose stiprinti pirkimų kontrolės aplinką ir procedūras;**

- Savivaldybės administracija pradėjo taikyti naują praktiką – pagal kitų PO įgaliojimą 2020-2021 m. buvo atlikti keli konsoliduoti pirkimai, tai:

2020 metais atlikta:

- transporto priemonių draudimo paslaugų konsoliduotas pirkimas, kuriame dalyvavo 17 PO (įskaitant Savivaldybės administraciją), pirkimo vertė – 9692,85 Eur su PVM (iš jų – Savivaldybės administracijos dalis sudarė 2278,79 Eur su PVM), (sutarties terminas - 12 mėn.);
- degalų (dyzelinio kuro ir benzino A95) konsoliduotas pirkimas, kuriame dalyvavo 18 PO (įskaitant Savivaldybės administraciją), pirkimo vertė – 150000,00 Eur su PVM (iš jų – Savivaldybės administracijos dalis sudarė 18500,00 Eur su PVM), (sutarties terminas -12 mėn.).

2021 metais atlikta:

- transporto priemonių draudimo paslaugų konsoliduotas pirkimas, kuriame dalyvavo 17 PO (įskaitant Savivaldybės administraciją), pirkimo vertė – 9969,00 Eur su PVM (iš jų – Savivaldybės administracijos dalis sudarė 2009,27 Eur su PVM), (sutarties terminas -12 mėn.);
- degalų (dyzelinio kuro ir benzino A95) konsoliduotas pirkimas, kuriame dalyvavo 17 PO (įskaitant Savivaldybės administraciją), pirkimo vertė – 117928,00 Eur su PVM (iš jų – Savivaldybės administracijos dalis sudarė 8223,21 Eur su PVM), (sutarties terminas - 12 mėn.);
- elektros energijos konsoliduotas pirkimas, kuriame dalyvavo 20 PO (įskaitant Savivaldybės administraciją), pirkimo vertė 181766,38 Eur su PVM (iš jų – Savivaldybės administracijos dalis sudarė 104401,44 Eur su PVM), (sutarties terminas - 24 mėn.).

Siekiant taupyti viešojo sektoriaus lėšas, ir **VPT ragina konsoliduoti pirkimus**, vieną iš būdų **siūlo naudotis** CPO LT teikiama paslauga – bendrais konsoliduotais viešaisiais pirkimais. Pagal CPO LT pateikiamą informaciją, išanalizavus **daugiausia** medicinos sektoriaus įstaigų faktines įsigijimo kainas per CPO, **buvo nustatyta**, kad jei jos vykdytų savarankiškus pirkimus ir neapjungtų savo poreikių, kanceliarinius reikmenis įsigytų apie 47 proc. brangiau, vaistus – apie 14 proc., kompiuterinę ir biuro įrangą – apie 7 proc., o spausdintuvus – apie 3 proc. didesne kaina⁴⁹. Kitų atliktų analizių rezultatų apie gautą ekonominę naudą, pirkimų atlikimo efektyvumą, apsijungus kelioms PO ir atlikus konsoliduotai per CPO ar apie pirkimus, atliktus kelioms pavaldžioms PO, viešojo erdvėje rasti nepavyko.

Pažymime, kad Savivaldybės administracijos 2020-2021 m. atliktų konsoliduotų pirkimų ekonominė nauda, efektyvumo vertinimas lyginant su tų pačių prekių, paslaugų ar darbų įsigijimu, kai ankstesniais metais šiuos pirkimus atliko pačios PO (biudžetinės įstaigos), dar nėra atliktas, t.y. nėra paskaičiuota, kiek perkančiosios organizacijos sutaupė lėšų prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti, pirkimus atlikus konsoliduotai.

Atkreipiame dėmesį, kad konsolidavus visus, ir nesudėtingus bei mažos apimties PO ir PS pirkimus, yra tikimybė, kad prekių, paslaugų ir darbų įsigijimas esant nenumatytoms aplinkybėms bus sudėtingesnis, taip pat gali pailgėti pirkimų atlikimo laikas dėl sudėtingesnių procedūrų ar pirkimo būdo. Taip pat pastebime, kad šis krūvis bus nukreipiamas Savivaldybės administracijai, kurioje ir šiandien susiduriama su specialistų, turinčių patirties ir dirbančių pirkimų srityje, trūkumu. Turimų Savivaldybės administracijos darbuotojų kvalifikaciją pirkimų srityje tikslinga nukreipti sudėtingų ir specifinių pirkimų vykdymui, nes PO ir PS nesudėtingi ir mažos apimties pirkimai (kanceliarinės prekės, buitinė chemija, spaudiniai ir pan.) atlikti nereikalingi aukštos kvalifikacijos pirkimų srities specialistai. Tačiau kaip ir minėjome, būtina tobulinti PO ir PS pirkimų sistemas, stiprinti pirkimų aplinkos ir kontrolės procedūras.

Savivaldybės PO ir PS rekomenduojame:

1. Išsiplėtus veiklos sritims ir padidėjus reikalingų įsigyti prekių, paslaugų ir darbų apimtims, rekomenduojame stiprinti esamą UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ pirkimų sistemą, peržiūrėti pirkimų aplinką ir procedūras reglamentuojančius teisės aktus, paskirti atsakingus asmenis už visus pirkimo proceso etapus, kad būtų pasiekti pirkimams keliami tikslai.

2. Siekiant užtikrinti Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijoje efektyvią pirkimų planavimo, organizavimo ir vykdymo pirkimų sistemą, atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes (po reorganizacijos atsiranda nauji struktūriniai padaliniai, teritoriškai nutolę, naujos veiklos sritys ir pan.), rekomenduojame šią sistemą peržiūrėti ir stiprinti. Taip pat siūlome svarstyti pareigybės/-ių, atsakingos/-ų už pirkimų proceso koordinavimą, įsteigimą, struktūriniuose padaliniuose paliekant pirkimų iniciatorius.

⁴⁹ Informacijos šaltinis: interviu su CPO LT patarėja Lina Romančikaite-Klingiene
(<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/sveikata/noredamos-sutaupyti-gydymo-istaigos-perka-kartu-541-1220070?copied>).

3. Kitoms PO rekomenduojame atsižvelgti į vertinimo metu nustatytus dalykus ir sukurti trūkstamas vidaus kontrolės procedūras ir/ar tobulinti esamas, kad pirkimams keliami tikslai būtų pasiekiami efektyviai naudojant žmogiškuosius ir finansinius išteklius.

Savivaldybės administracijai siūlome atlikti konsoliduotų pirkimų gautos ekonominės naudos, efektyvumo vertinimo lyginant su tų pačių prekių, paslaugų ar darbų įsigijimu, kai ankstesniais metais šiuos pirkimus atliko pačios PO (biudžetinės įstaigos), analizę. **Siūlome** svarstant ir priimant sprendimus dėl PO ir PS pirkimų konsolidavimo, atlikti analizę dėl ekonominės naudos ir pirkimų efektyvumo, kuriuos tikimasi gauti ir pasiekti atlikus konsoliduotus pirkimus, taip pat remtis jau atliktų pirkimų įvertintais gautos ekonominės naudos ir pirkimų efektyvumo pagrindimais.

Savivaldybės PO ir PS apie vertinimo metu nustatytus dalykus ir teikiamas rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti ir veiklai pirkimų srityje gerinti, bus informuoti Kazlų Rūdos savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos raštais.

Atkreipiame dėmesį, kad reikšmingi dalykai, kurie turės įtakos Kazlų Rūdos savivaldybės lėšų ir turto valdymo ir naudojimo teisėtumui, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų tikrumui, teisingumui, gali būti nurodyti audito ataskaitoje „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės 2020 metų finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“.

Savivaldybės kontrolierė

Inga Pečiulaitienė

Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms 2020 m. skirti ir panaudoti asignavimai

Įstaiga	patvirtinta 2020-02-18 Nr. TS-33		su visais biudžeto patikslinimais		Asignavimų planas prekėms ir paslaugoms (ek.kl. 2.2) 2020 metams, tūkst.Eur*	Panaudoti asignavimai prekėms ir paslaugoms per 2020 metus, tūkst.Eur	Finansavimo likutis 2020-12-31, tūkst.Eur
	Išlaidoms (be DU), tūkst.Eur	Turtui įsigyti, tūkst. Eur	Išlaidoms, tūkst.Eur	Turtui įsigyti, tūkst.Eur			
Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“	93,8	1,0	91,1	3,0	80,4	72,6	7,8
Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis	87,1		84,4	8,7	76,6	68,1	8,5
Kazlų Rūdos pradinė mokykla	86,5	10,4	86,7	10,4	98,1	85,2	12,9
Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla	31,2	3,1	36,2	3,1	25,8	25,6	0,2
Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla	39,7	2,0	40,2	2,0	36,8	35,2	1,6
Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla	37,3	9,6	37,8	9,6	35,2	34,4	0,8
Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla	135,3	1,0	140,7	1,00	129,5	95,3	34,2
Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla	115,7	3,7	132,3	3,70	119,7	116,3	3,4
Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija	66,1	2,8	79,7	2,80	78,8	74,5	4,3
Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija	70,80		73,7	3,00	59,7	59,5	0,2
Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla	26,9		29,2		20,7	18,2	2,5
Kazlų Rūdos sporto centras	58,6		84,4	9,30	78,7	68,5	10,2
Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba	12,8		16,5		14,0	14,0	0,0
Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka	49,5		50,8	6,50	44,6	43,8	0,8
Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras	93,7	10,0	113,9	25,10	52,7	47,6	5,1
Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	19,1	4,5	27,1	4,50	20,1	20,1	0,0
Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	40,2	1,0	37,2	2,70	34,8	34,8	0,0
Viso:	1064,3	49,10	1161,9	95,40	1006,2	913,7	92,5

*Prekėms, paslaugoms ir darbams įsigyti pagal 2020 m. ir anksčiau sudarytas sutartis.

Savivaldybės perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų 2020 ir 2021 m. pirkimų planų duomenys (Eur)

Įstaiga	2020	2021
Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“	36870,00	9200,00
Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis	43000,00	53870,00
Kazlų Rūdos pradinė mokykla	25140,00	25360,00
Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla	24949,00	8550,00
Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla	41000,00	18000,00
Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla	52244,00	49032,00
Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla	47600,00	52140,00
Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla	29797,00	35922,00
Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija	13300,00	22155,00
Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija	15781,00	16850,00
Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla	26660,00	9905,00
Kazlų Rūdos sporto centras	32000,00	21000,00
Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba	6510,00	15500,00
Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka	29750,00	44150,00
Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras	50000,00	49100,00
Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	12400,00	6900,00
Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	17485,00	42550,00
Viso PO:	504486,00	480184,00
UAB „Kazlų Rūdos komunalininkas“	1120120,00	1901914,00
Viso PS:	1120120,00	1901914,00

Eil Nr.	Perkančioji organizacija/perkantysis subjektas	2020 m. pirkimų planas, Eur	Visų pirkimų 2020 m. vertė kalendorinių metų ataskaitos Atn-3 duomenimis, Eur	2020 m. pirkimų žurnalo duomenys, Eur
1	Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“	36870,00	8136,12	8136,12
2	Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis	43000,00	69334,44	32943,60
3	Kazlų Rūdos pradinė mokykla	25140,00	-	38007,68
4	Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla	24949,00	57324,00	5658,70
5	Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla	41000,00	53370,00	43817,38
6	Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla	52244,00	62946,70	62998,52
7	Kazlų Rūdos Prano Dovydaičio pagrindinė mokykla	47600,00	133395,76	29492,13
8	Kazlų Rūdos „Saulės“ mokykla	29797,00	226351,26	69802,38
9	Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija	13300,00	59725,31	57550,78
10	Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija	15781,00	22594,00	19086,38
11	Kazlų Rūdos Rimvydo Žigaičio menų mokykla	26660,00	29434,13	22607,52
12	Kazlų Rūdos sporto centras	32000,00	23884,91	34326,01
13	Kazlų Rūdos pedagoginė psichologinė tarnyba	6510,00	9328,78	11744,83
14	Kazlų Rūdos Jurgio Dovydaičio viešoji biblioteka	29750,00	28872,00	31466,47
15	Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centras	50000,00	57278,54	137756,89
16	Kazlų Rūdos savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	12400,00	18308,19	18308,19
17	Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	17485,00	41746,88	38518,95
Viso PO:		504486,00	902031,07	662222,53
18	UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“	1901914,00	266472,18	266472,18
Viso PS:		1901914,00	266472,18	266472,18